

Aika 31.08.2020 klo 15:00 - 17:12
Kokoustauko klo 15:59 – 16:05

Paikka Valtuustosali

Asiat

Asia	Liitteet	Otsikko	Sivu
§ 229		Laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 230		Pöytäkirjan tarkastajat	5
§ 231	1	Kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden hakeminen vuodelle 2020	6
§ 232	2	Itäradan suunnitteluhankeyhtiön pääomittaminen	8
§ 233		Ajankohtaiset infoasiat	14
§ 234	3 - 5	Talouden ja henkilöstön kuukausikatsaus 1-7/2020	15
§ 235	6	Lausunto Itä-Suomen hallinto-oikeudelle Jari Käen kunnallisvalituksen johdosta Kouvolan kaupunginhallituksen päätöksestä 4.5.2020 § 147 koskien kotoutumisen edistämiseksi annetun lain mukaisia kunnalle kuuluvia tehtäviä sekä pakolaisten vastaanottamista	18
§ 236	7	Kouvolan kaupungin viestintä- ja markkinointiohjelma 2021–2025	24
§ 237		Arviointipäällikön viran määräaikainen täyttäminen	26
§ 238		Ilmoitusasiat	28
§ 239		Muut asiat	30

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Helminen Harri Kaunisto Ville Eloranta Maria Jokiranta Kimmo Karvonen Tapio Koskela Birgit Käki Jari Nyberg Jukka Spies Kaisa Tähtinen Sanna Vainio Vesa Witting Miia Varjola Liisa	puheenjohtaja 1. varapuheenjohtaja Jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen varajäsen	saapui klo 15:47 §:n 232 käsittelyn aikana
Muu	Leppänen Jouko Werning Paula Pakkanen Markku Huhtala Juha Forsell Tuukka Tommiska Katja Kunnas Hellevi Portaankorva Petteri Jyrkilä Marja-Liisa	valtuuston pj. valtuuston 1. varapj. valtuuston 2. varapj. valtuuston 3. varapj. esittelijä, apulaiskaupungin- johtaja sihteeri, hallintojohtaja asiantuntija, talousjohtaja asiantuntija, kehitysjohtaja asiantuntija, hankintapäällikkö	läsnä klo 15:16 - 15:23 §:n 231 käsittelyn aikana läsnä klo 15:25 - 15:59 §:n 232 käsittelyn aikana läsnä klo 16:06 - 16:34 §:n 233 käsittelyn aikana
Poissa	Hasu Jenny Toikka Marita	2. varapuheenjohtaja esittelijä, kaupunginjohtaja	

Pöytäkirjan tarkastus

Harri Helminen
puheenjohtaja

Katja Tommiska
sihteeri

Ville Kaunisto
pöytäkirjan tarkastaja

Kimmo Jokiranta
pöytäkirjan tarkastaja

Pöytäkirja on tarkastettu xx.xx.xx.

Pykälät 231, 232 ja 235 tarkastettiin kokouksessa 31.8.2020

Pöytäkirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on nähtävänä

Pykälät 231, 232 ja 235 ovat nähtävänä yleisessä tietoverkossa, Kouvolan kaupungin verkkosivuilla 1.9.2020 lähtien.

Pöytäkirja kokonaisuudessaan on nähtävänä kun se on tarkastettu.

Kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden hakeminen vuodelle 2020

2173/02.05.01.01/2020

Kh 31.08.2020 § 231

Valtiovarainministeriö on 4.8.2020 kunnan- ja kaupunginhallituksille lähetyllä kirjeellä esittänyt kuntien haettavaksi kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta vuodelle 2020. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 30 §:n mukaan voidaan valtionosuutta korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet ja kriteereissä huomioidaan lisäksi koronakriisin vaikutukset, jotka on eriteltävä hakemuksessa. Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavia toimenpiteitä. Toimenpiteet aikatauluineen ja euromääräisine vaikutuksineen on esitettävä valtionosuuden korotusta koskevassa hakemuksessa.

Vuonna 2020 harkinnanvaraiseen valtionosuuden korotukseen on varattu yhteensä 60 milj. euroa. Hakemus tulee toimittaa valtiovarainministeriöön elokuun loppuun mennessä.

Kouvolan kaupunki hakee harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 4,0 milj. euroa.

Hakemuksessa painotetaan seuraavia kaupungin talouden haasteita:

- poikkeusoloista aiheutuneet tulonmenetykset liikuntapaikkojen, kirjastojen, museoiden ja kulttuuritalojen suluista sekä kulttuuritapahtumien peruuntumisesta sekä terveystalouden tarkastuskäynneistä
- poikkeusoloista johtuvat joukkoliikenteen lipputulojen menetykset
- poikkeustilanteesta aiheutuvat verotulomenetykset
- koronakriisistä aiheutuneet lisäkustannukset (ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut)
- poikkeustilanteesta johtuva työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvu
- sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän menojen kasvu erityisesti koronakriisistä johtuva
- kaupungin yleinen taloudellinen tilanne

Hakemus kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakemiseen vuodelle 2020 on liitteenä.

Lisätietoja: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Apulaiskaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää hakea 4,0 milj. euron harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuodelle 2020 liitteenä olevan hakemuksen mukaisesti. Kaupunginjohtaja tai talousjohtaja oikeutetaan tarvittaessa täydentämään hakemusta.

Kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 1.9.2020 lukien.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Talousjohtaja Hellevi Kunnas saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn alussa klo 15.16 ja poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 15.23.

Liitteet

Liite[1]

Harkinnanvarainen valtionosuushakemus_Kouvola

Itäradan suunnitteluhankeyhtiön pääomittaminen

1543/00.04.00/2020

Kh 31.08.2020 § 232

Hallitusohjelmassa on linjattu kolmesta suuresta raidehankkeesta. Ne ovat päärata ja sen laajennukset ("Suomirata"), Helsingistä länteen suuntautuva rata ("Turun tunnin juna") mukaan lukien Espoon kaupunkirata sekä Helsingistä itään suuntautuva rata. Kaikkia suuria raideliikenneinvestointeja edistetään talouspoliittisen ministerivaliokunnan 10.9.2019 puoltamien linjausten mukaisesti.

Liikenne- ja viestintäministeriö (LVM) on aloittanut keskustelut itäisen suunnan raideyhteyden suunnitteluhankeyhtiön perustamisen edellytyksistä. Aloitustilaisuus kuntien kanssa pidettiin 24.6.2020. Tilaisuudessa keskusteltiin hankeyhtiövalmistelun aloittamisen reunaehdoista Väyläviraston laatiman selvityksen pohjalta. Väyläviraston selvitys Itä-Suomen junaliikenteen kehittämisestä julkaistiin 28.5.2020.

LVM kartoittaa nyt kuntien alustavaa halukkuutta osallistua hankeyhtiön perustamiseen ja itäisen suunnan suunnittelun rahoitukseen: "Osapuolia pyydetään ilmoittamaan liikenne- ja viestintäministeriölle viimeistään 31.8.2020 onko näillä alustavat edellytykset osallistua hankeyhtiön pääomittamiseen edellä mainitut hankeyhtiön perustamisen reunaehdot huomioiden. Tässä yhteydessä voi myös ilmoittaa onko osapuolella erityisiä reunaehtoja pääomituksen tekemiselle."

Hankeyhtiö vastaisi hankkeen suunnittelusta rakentamisvalmiuteen asti

Itäisen suunnan hankeyhtiöneuvottelut käytäisiin samoilla ehdoilla kuin perusteilla olevien Suomi-rata- ja Turun tunnin juna -hankeyhtiöiden neuvottelut. Hankeyhtiön toimialana ja tehtävänä olisi hankkeeseen liittyvä suunnittelu ja sen rahoittaminen rakentamisvalmiuteen asti.

Edellytyksenä aiemmissa neuvotteluissa on ollut, että hankeyhtiön tulisi omistajiksi eli osakkaiksi valtion lisäksi myös muita hankkeesta hyötyviä julkisyhteisöjä tai julkisesti omistettuja yhteisöjä. Edelleen valtion tulisi omistaa hankeyhtiöstä perustamisvaiheessa vähintään 51 prosenttia ja muiden osakkaiden noin 49 prosenttia. Alustavan arvion perusteella suunnittelukustannukset Porvoo-Kouvola-linjauksessa olisivat noin 70 miljoonaa euroa.

Paras vaihtoehto uudeksi itäiseksi linjaukseksi on Itärata

Väylävirasto julkaisi 28.5.2020 selvityksen itään suuntautuvan henkilöliikenteen nopeuttamisesta ja raideverkon palvelutason nostosta. Selvityksessä vertailtiin nykyisen rataverkon parantamista ja uusia ratakäytäviä Porvoon kautta Kouvolaan tai Porvoon ja Kotkan kautta Luumäelle. Väylävirasto on julkaissut myös aiemmin keväällä 2019 LVM:n tilaaman

Itärata selvityksen, jonka lopputulokset ja päätelmät olivat hyvin pitkälti samankaltaiset.

Selvityksen mukaan Itäradan Porvoo-Kouvola linjaus on paras vaihtoehto uudeksi idän suunnan yhteydeksi. Se parantaa ja nopeuttaa laajemmin itäisen Suomen yhteyksiä pääkaupunkiseudulle. Samaan aikaan se on lähes kaksi kertaa kustannustehokkaampi verrattuna Kotkan ja Luumäen kautta kulkevaan linjaukseen.

Väyläviraston teettämän selvityksen (2019) mukaan Itäradan laajemmat taloudelliset vaikutukset ovat kokonaisuutena positiivisia ja hankkeen toteutumisella olisi myös myönteisiä kerrannaisvaikutuksia. Yhteenvedon mukaan Itärata-hankkeen toteutumisella olisi suotuisia vaikutuksia Itä-Suomen saavutettavuuteen sekä junaliikenteen kysynnän kasvuun. Uusi rataosuus lyhentäisi matka-aikoja merkittävästi. Itärata lisää myös asumisen ja työpaikan sijainnin valinnan joustavuutta, mikä parantaa työmarkkinoiden toimivuutta.

Nopeushyötyjen lisäksi uudella raideyhteydellä saadaan raiteille lisäkapasiteettia ja mahdollistetaan palvelutason nosto sekä tulevaisuuden suurnopeusjunat.

Osallistuminen Itäradan hankeyhtiöön

Itärata on uusi raideyhteys Helsinki-Vantaan lentoasemalta Porvoon kautta Kouvolaan, jonka toteutuminen edellyttää Lentoradan rakentamista pääkaupunkiseudulla. Kaksiraiteisena ja nopealle junakalustolle sopivana Itärata maksaisi 1,7 miljardia euroa Lentoradalta Porvoon kautta Kouvolaan toteutettuna.

Itäradan täysimääräisten hyötyjen saavuttamiseksi tarvitaan investointeja lisäksi Savon ja Karjalan, Kouvola-Kotka sekä Luumäki-Vainikkala -radoille. Parantamistoimenpiteet kohentavat myös tavaraliikenteen toimintaedellytyksiä ja kustannustehokkuutta sekä tukevat myös uuden Porvoo-Kouvola ratayhteyden toteuttamista. Itärahankkeen kaupungit edistävät näitä perusparannustoimenpiteitä uuden Porvoo-Kouvola ratayhteyden rinnalla. Nykyisen rataverkon toimenpiteet toteutetaan kuitenkin valtion toimesta erillisenä uudesta Itäratayhteyden hankeyhtiöstä. Itärahankkeen kaupungit odottavat nykyisen rataverkon parannustoimenpiteiden toteutumista valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman puitteissa.

LVM:n alustavan arvion perusteella suunnittelukustannukset ovat noin 4 % rakentamiskustannuksista. LVM:n arvion mukaan suunnittelukustannukset Itäradan Porvoo-Kouvola -linjauksessa ovat siis noin 70 miljoonaa euroa, joka jakautuisi 51 % valtion 49 % kunnille ja muille osakkaalle. Itäradan osalta kunnille ja muille julkisyhteisöille kohdistuva alustava rahoitus olisi tästä noin 34,3 miljoonaa euroa.

Suunnittelun ja rahoituksen arvioidaan jaksottuvan arviolta noin 6–10 vuoden ajalle ja lopputuotoksena syntyisi lainvoimainen ratasuunnitelma itäisen suunnan raideyhteyden rakentamiseksi. Suunnitteluhankeyhtiön

perustamisen edellytyksenä on, että yhtiöön on saatu riittävä rahoitus, jolla suunnittelu voidaan toteuttaa rakentamiseen asti.

Alkukesästä 2020 yksitoista itäisen Suomen kaupunkia (Iisalmi, Imatra, Joensuu, Kajaani, Kouvola, Kuopio, Lappeenranta, Mikkeli, Pieksämäki, Porvoo ja Varkaus) ilmoitti halukkuutensa osallistua Itäradan lentoasema-Porvoo-Kouvola -linjauksen hankeyhtiökeskusteluihin. Savonlinna ei ole vielä ilmoittanut kantaansa hankeyhtiöneuvotteluihin.

Rahoituslaskelmaluonnos on laadittu kaupunkien osalta saavutettavuushyötyjen (70 %) ja väestöosuuksien (30 %) mukaan. Porvoon osalta on kysymys uudesta henkilöliikenneyhteydestä ja viimeisimmän LVM:n johdolla tehdyn Väyläviraston selvityksen perusteella Porvoolle koituu mittavat hyödyt, joten osuudeksi on asetettu 37 %.

Itäradan hankeyhtiövalmisteluun osallistuvat kaupungit pääomittaisivat hankeyhtiötä alustavan arvion mukaan seuraavin osuuksin:

Porvoo 9,8 miljoonaa euroa
Kouvola 4,8 miljoonaa euroa
Lappeenranta 3,6 miljoonaa euroa
Kuopio 3,2 miljoonaa euroa
Mikkeli 2,7 miljoonaa euroa
Joensuu 2,4 miljoonaa euroa
Imatra 2,3 miljoonaa euroa
Pieksämäki 1,7 miljoonaa euroa
Varkaus 1,5 miljoonaa euroa
Kajaani 1,4 miljoonaa euroa
Iisalmi 1,3 miljoonaa euroa

Hankeyhtiövalmisteluun osallistuvien kaupunkien alustavat pääomittukset ovat yhteensä enimmillään 34,7 miljoonaa euroa edellyttäen, että valtio omistaisi hankeyhtiöstä perustamisvaiheessa vähintään 51 %. Tarkemmista rahoitusosuuksista neuvotellaan, kun kaikki suunnitteluhankeyhtiön pääomittamiseen osallistuvat tahot ovat selvillä. Jatkoneuvotteluissa tulisi voida varmistaa, että suunnittelua tehdään kustannustehokkaasti ja asteittain niin, että valtion päätös radan rakentamisesta on tehtävissä.

Kuopion, Kouvolan, Joensuun, Lappeenrannan, Mikkelin, Kajaanin, Imatran, Iisalmen, Varkauden ja Pieksämäen kaupungit asettavat reunaehdoiksi:

- 1) Itäisen Suomen uusia raidelinjauksia tulee olla vain yksi, Helsinki-Vantaan lentoasema-Porvoo-Kouvola.
- 2) Valtion tulee ohjata viimeistään valtakunnallisten alueidenkäyttövoitteiden kautta Uudenmaan maakuntakaavoitusta, mikäli muutoin ei Porvoo-Kouvola kaavallinen valmius etene.

Itärata -ohjausryhmän puitteissa on käyty myös rakentavat keskustelut Helsingin ja Vantaan kaupunkien virkamiesjohdon kanssa. Helsinki on suhtautunut Itärata-hankeyhtiön perustamiseen alustavasti ja yleisesti

myönteisesti ja ottaa asiaan osaltaan kantaa antaessaan oman vastauksensa liikenne- ja viestintäministeriölle määräaikaan mennessä.

Pienemmiltä itäisen Suomen radanvarsikunnilta (Lapinlahti, Siilinjärvi, Suonenjoki, Mäntyharju, Parikkala ja Kitee), on kysytty alustavasti kiinnostusta lähteä mukaan heitä hyödyttävän Itäradan suunnitteluhankeyhtiöön väestön mukaisella osuudella. Pienempien kuntien mahdollisia rahoitusosuuksia ei ole vielä huomioitu edellä esitetyssä rahoituslaskelmassa. Kiteen kaupunki on ilmoittanut kiinnostuksensa. Mäntyharju on käynyt asiasta keskustelua ja sitoutuu lähtemään mukaan. Mäntyharjun virallinen päätös asiasta saadaan elokuun loppuun mennessä. Myös Parikkala ja Suonenjoki käsittelevät asiaa kaupunginhallituksissa elokuun aikana.

Itäradan merkitys Kaakkois- ja Itä-Suomelle

Itäradan vaikutusalueella asuu noin 930 000 asukasta eli noin joka kuudes suomalainen. Pääkaupunkiseutu mukaan lukien vaikutusalueella on noin 2 miljoonaa asukasta eli enemmän kuin joka kolmas suomalainen. Hanke on todella keskeinen koko Kaakkois- ja Itä-Suomen aluekehitykselle lähivuosikymmeninä. Kyseessä on aidosti lähes puolen Suomen yhteinen hanke.

Itäisen Suomen kaupungit (Kouvola, Kuopio, Joensuu, Mikkeli, Lappeenranta, Imatra, Iisalmi, Varkaus, Pieksämäki, Savonlinna, Porvoo, Kajaani), maakuntaliitot (Etelä-Karjalan liitto, Etelä-Savon maakuntaliitto, Kainuun liitto, Pohjois-Karjalan liitto, Pohjois-Savon liitto), kaupunkikamarit ja yrittäjäjärjestöt luovuttivat 2.5.2018 vetoamuksen silloiselle liikenne- ja viestintäministerille Itäradan puolesta.

Parempi saavutettavuus ja lyhyemmät matka-ajat antaisivat uutta nostetta elinkeinoelämälle, mahdollistavat paikasta riippumattoman työn ja hillitsevät liikenteen päästöjä. Itärata yhdistäisi myös Porvoon uutena ratakaupunkina rataverkkoon ja toisi 32 minuutin yhteyden Porvoosta Helsinkiin. Lisäksi yhteys lentoasemalle paranisi huomattavasti, joka on ensiarvoisen tärkeää yritysten sijoittumisen ja päivittäisen matkustamisen kannalta.

Itäradan vaikutusalueella on paljon suurteollisuutta ja kansainvälisiä yhtiöitä, joille toimivat liikenneyhteydet ovat elintärkeitä. Junayhteydet itäisestä Suomesta ovat merkittävästi hitaampia ja palvelutasoltaan heikompia kuin läntisessä Suomessa. Toimivat ja kehittyvät yhteydet tukevat elinkeinoelämän kehittymistä luonnonvaroiltaan rikkaassa itäisessä Suomessa, erityisesti vientiteollisuuden näkökulmasta ja ovat näin ollen tärkeitä koko Suomen näkökulmasta. Alueen yritysten ja toimijoiden yhteinen tahtotila on ollut itäisen Suomen kehittäminen ja saavutettavuuden parantaminen Itärata-hankkeen kautta. Alueen elinkeinoelämän edustajat ovat olleet alusta saakka hankkeen tukena.

Rataverkon kehittäminen, raideliikenteen kilpailukykyyn parantaminen ja henkilöjunayhteyksien nopeuttaminen vaikuttavat aiempaa enemmän yritysten sijoittumiseen ja ihmisten asuinpaikkakunnan valintaan. Maakuntakeskusten saavutettavuuden parantamisella on siten erittäin suuri

merkitys alueen elinvoiman kehittymiselle. Tämän johdosta itäisen Suomen maakunnat ja kaupungit yhdistivät tavoitteensa edistää Itäradan toteuttamista ja mahdollistaa Itärata-hankeyhtiön perustaminen. Itärata-hanke on käynnistynyt laaja-alaisena maakuntien ja alueen kaupunkien yhteistyöprojektina, jossa on toteutettu edunvalvontaa, sidosryhmätyötä ja vaikuttajaviestintää. Lisäksi hankkeen tukena ovat olleet alueen kaupakamarit ja yrittäjäjärjestöt.

Lisätietoja: kehitysjohtaja Petteri Portaankorva, puh. 020 615 1287, petteri.portaankorva(at)kouvola.fi ja kaupunginjohtaja Marita Toikka, puh. 020 615 3100, marita.toikka(at)kouvola.fi

Apulaiskaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää ilmoittaa liikenne- ja viestintäministeriölle kiinnostuksensa Itärataa eli Porvoo-Kouvola -linjausta koskevan hankeyhtiön perustamiseen sekä hankeyhtiön rahoittamiseen seuraavin reunaehdoin:

- 1) Itäisen Suomen uusia raidelinjauksia tulee olla vain yksi, Helsinki-Vantaan lentoasema-Porvoo-Kouvola.
- 2) Valtion tulee ohjata viimeistään valtakunnallisten alueidenkäyttövoimien kautta Uudenmaan maakuntakaavoitusta, mikäli muutoin ei Porvoo-Kouvola kaavallinen valmius etene.

Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että Kouvolan kaupunki on valmis neuvottelemaan rahoitusosuuksista tarkemmin, kun ratalinjaus on päätetty sekä kaikki suunnitteluhankeyhtiön pääomittamiseen osallistuvat tahot ovat selvillä. Itäradan hankeyhtiön tässä vaiheessa alustavasti sitoutuvat tahot ovat tarvittaessa valmiit yhdessä kattamaan mahdollisen puuttuvan osan kunnille ja muille julkisyhteisöille kohdentuvista hankkeen suunnittelukustannuksista.

Kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 1.9.2020 lukien.

Asian käsittely

Keskustelun aikana jäsen Jari Käki teki seuraavan muutosesityksen: "Kouvolan kaupunki ei lähde mukaan Itä-Radan eli Porvoo-Kouvola linjausta koskevan hankeyhtiön rahoitukseen. Tässä taloustilanteessa ei ole mahdollista lähteä rahoittamaan suunnitteluhankeyhtiötä. Hankeyhtiö on valtion tehtävä ja rahoittama."

Jari Käen muutosesitys raukesi kannattamattomana.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Jari Käki jätti päätökseen eriävän mielipiteen.

Kehitysjohtaja Petteri Portaankorva saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 15.25 ja poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 15.59.

Varajäsen Liisa Varjola saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa klo 15.47.

Kokous keskeytettiin tämän asian käsittelyn jälkeen tauon pitämistä varten klo 15.59 – 16.05.

Liitteet

Liite[2]

Eriävä mielipide_Jari Käki

Lausunto Itä-Suomen hallinto-oikeudelle Jari Käen kunnallisvalituksen johdosta Kouvolan kaupunginhallituksen päätöksestä 4.5.2020 § 147 koskien kotoutumisen edistämiseksi annetun lain mukaisia kunnalle kuuluvia tehtäviä sekä pakolaisten vastaanottamista

1874/00.04.00/2020

Kh 31.08.2020 § 235

Itä-Suomen hallinto-oikeudelle ehdotetaan annettavaksi seuraava lausunto:

”Itä-Suomen hallinto-oikeudelle

Hallinto-oikeuden lausuntopyyntö

Itä-Suomen hallinto-oikeus on 9.6.2020 pyytänyt Kouvolan kaupunginhallitusta antamaan lausuntonsa viimeistään 27.8.2020 mennessä koskien kaupunginhallituksen 4.5.2020 § 147 päätöstä, jolla Jari Käen oikaisuvaatimus on hylätty. Määräaika lausunnon antamiseksi on pidennetty 4.9.2020 saakka. Hallinto-oikeuden diaarinro on 01278/20/2299.

Tosiseikat

Kouvolan kaupungin hallintosäännön 20 pykälän 24 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kotoutumisen edistämiseksi annetun lain mukaisista kunnalle kuuluvista tehtävistä sekä pakolaisten vastaanottamisesta.

Kaupunginjohtaja teki 9.3.2020 § 86 kaupunginhallitukselle muutetun päätösehdotuksen, että kaupunginhallitus palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. Päätettävänä oli kotoutumisen edistämiseksi annetun lain mukaisia kunnalle kuuluvia tehtäviä sekä sopimus pakolaisten vastaanottamista.

Valmiuslain mukaisen poikkeusolon johdosta kaupunginhallitus päätti 23.3.2020 § 100 delegoida kaupunginjohtajalle hallintosäännön 20 §:n 24 kohdan mukaisen toimivallan.

Kaupunginjohtaja päätti 8.4.2020 § 7, että ”Kouvolan kaupunki allekirjoittaa Kouvolan kaupungin ja Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sopimuksen kuntaan osoittamisesta, kotoutumisen edistämisestä ja kustannusten korvaamisesta. Kouvolan kaupunki varautuu vastaanottamaan vuosittain noin kaksi kiintiöpakolaisperhettä sekä viisi pakolaista hätäkiintiöstä (yhteensä vuosittain noin 30 henkilöä). Kouvolan kaupunki vastaanottaa ja kotouttaa myös turvapaikka-haun kautta kuntaan muuttaneita, myönteisen oleskeluluvan saaneita pakolaisia sekä perheenyhdistämisen kautta kuntaan tulleita pakolaisia.”

Jari Käki 20.4.2020 tekemällään oikaisuvaatimuksella vaati kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksen purkamista ja asian palauttamista kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Kaupunginhallitus hylkäsi oikaisuvaatimuksen perusteettomana 4.5.2020 § 147.

Jari Käen kunnallisvalitus ja kaupungin perustelut valituksen hylkäämiseksi

Jari Käen valitus liitteineen on **liitteenä**. Valittajan kunnallisvaatimus sisältää kaksi vaatimusta.

Vaatimus nro 1.

Valittaja pyytää 4.6.2020 Itä-Suomen hallinto-oikeuteen saapuneessa valituksessaan ensisijaisesti, että kaupunginhallituksen päätös 4.5.2020 § 147 kumotaan, kaupunginjohtajan viranhaltijapäätös puretaan ja asia palautetaan kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Valittaja katsoo, että kaupunginjohtajalla ei ollut toimivaltaa tehdä asiassa päätöstä, koska kaupunginjohtaja ei valmistellut asiaa uudelleen, kuten kaupunginhallitus päätti ja kaupunginjohtajan päätös on tehty virheellisessä järjestyksessä.

Kunnallisvalituksen saa tehdä kuntalain mukaan sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomaislainen on ylittänyt toimivaltansa; tai päätös on muutoin lainvastainen. Kaupunginhallitus oli 23.3.2020 § 100 delegoinut kaupunginjohtajalle toimivallan päättää kotoutumisen edistämiseksi annetun lain mukaisista kunnalle kuuluvista tehtävistä sekä pakolaisten vastaanottamisesta. Kaupunginjohtaja ei tehdessään viranhaltijapäätöksen 8.4.2020 § 7 ole ylittänyt toimivaltansa, sillä kaupunginhallitus delegoi toimivallan kaupunginjohtajalle eikä päätöstä ole tehty virheellisessä järjestyksessä eikä päätös ole muutoinkaan laiton. Valittajan väite, että kaupunginjohtaja ei valmistellut asiaa uudelleen on perusteeton; viranhaltijapäätöksen selostusosasta käy ilmi tehty valmistelu. Päätöksentekijä itse harkitsee, mikä on riittävä valmistelu. Kaupunginjohtajan päätöksen selostusosasta käy ilmi päätöksen valmistelu ja päätöksen perustelut.

Kaupunginhallitus katsoo, että valittajan pyynnöt purkaa viranhaltijapäätös, palauttaa asia kaupunginhallituksen käsiteltäväksi ja kumota kaupunginhallituksen päätös 4.5.2020 § 147 tulee hylätä perusteettomina.

Vaatimus nro 2.

Toissijaisesti valittaja pyytää, että mikäli viranhaltijapäätöstä ei palauteta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi, kaupunginjohtajan päätös kumotaan laittomana. Valittaja katsoo, että kotouttamisohjelman kustannukset eivät löydy selkeästi ja läpinäkyvästi talousarviosta.

Kohtaan 1. viitaten kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginjohtajan päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, kaupunginjohtaja ei ole ylittänyt toimivaltansa eikä päätös on muutoinkaan lainvastainen.

Kouvolan kaupungin konsernipalveluiden kotoutumisen tuki -palveluyksikön kustannuspaikalle varataan vuosittain määräraha kotoutumisen tuen palvelun toteuttamiseen kaupunkitasolla.

Kustannuspaikalle budjetoidaan vuosittain maahanmuuttokoordinaattorin henkilöstökulut sekä määräaikaisen Kotkan Tulkikeskuksessa työskentelevän tulkikoordinaattorin palkkavaraukset. Kotoutumisen tuen kustannuspaikalta maksetaan myös maahanmuuttoneuvoston kokous-, ym. toimintakulut. Kotoutumisen tuen palvelu vastaa kotoutumislain 32 §:n mukaisen kotoutumisen edistämiseen ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseen liittyvän kotoutumisohjelman laadinnasta yhteistyössä maahanmuuttoneuvoston kanssa. Kouvolan kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 18.3.2019 § 22 ”Kaikkien Kouvola 2019 – 2022, monikulttuurisuustyön kehittämisohjelman”. Kunnan tulee varautua järjestämään kotoutumista edistävät palvelut ja toimenpiteet kotoutumislain 2 §:n ja 3 momentin mukaisille kuntaan sijoitetuille ja sijoittuneille henkilöille.

Maahanmuuttokoordinaattori vastaa kotoutumisen tuen asiantuntijatehtävistä kaupungin organisaatiossa sekä muiden paikallisten viranomaisien ja III sektorin toimijoiden kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Maahanmuuttokoordinaattori on keskeinen toimija kaupunkikohtaisen kotouttamisohjelman täytäntöönpanon organisoijana ja monialaisen yhteistyöverkoston koolle kutsuja.

Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä (myöhemmin Kymnote) on aloittanut toimintansa 1.1.2019 ja ao. ajankohdasta lukien kuntayhtymän palvelusopimukseen on sisällynyt pakolaisten ja muiden maahanmuuttajien sosiaali- ja terveystalouden järjestämistä vastuu. Kouvolan kaupungin kuntakohtaiseen palvelumaksuun sisältyy em. palveluiden järjestämiseen sisältyvä maksuosuus.

Kunnan ja kuntayhtymän talousarvion ja -suunnitelman valmistelusta, rakenteesta ja sisällöstä sekä sen hyväksymisestä, muuttamisesta ja sitovuudesta säädetään kuntalain 110 pykälässä. Kuntalain 110 § mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Lisäksi kunta noudattaa suositusta Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio ja -suunnitelmasta (<https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/JHS199.pdf>).

Kouvolan kaupungin vuoden 2020 talousarviossa on määritelty sitovuustasoksi nettositovuus eli määrärahojen ja tuloarvioiden suhteen

noudatetaan nettomääriä eli toimintakatetta. Kouvolan kaupungin talousarvion sitovuustasoksi kaupunginvaltuustoon nähden on talousarviossa määritelty toimielin. Talousarviokirjassa talousarvioluvut on esitetty yhteenvetona toimialoittain ja toimielimittäin (toimiala voi koostua useasta toimielimestä). Suosituksessa Kuntien ja kuntayhtymien talousarviosta ja -suunnitelmasta määrärahan sitovuudesta todetaan seuraavasti: Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Määräraha on valtuuston toimielimelle antama euro-määrältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. Toimielimellä on valtuutus käyttää sille talousarviossa osoitettu määräraha määrättyyn käyttötarkoitukseen tai määrätyn tavoitteen toteuttamiseen.

Pakolaisten vastaanottamisesta aiheutuvia kuluja muodostuu useille eri toimielimille. Pakolaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ostetaan Kymsotelta. Nämä summat sisältyvät Kymsoten kanssa tehtyyn palvelusopimukseen. Palvelusopimus perustuu tuotelaskutukseen terveyden- ja sairaanhoidon osalta. Pakolaisten ja muiden maahanmuuttajien sosiaalipalvelut sisältyvät Kymsoten palvelusopimukseen ja niistä maksetaan vuosittain etukäteen sovittu summa. Talousarviossa Kymsoten palvelujen ostot sisältyvät kohtaan toimielin: kaupunginvaltuusto, toimiala: yhteistoiminta (sivut 29-20). Talousarviokirjan sivulla 29 on kerrottu Kymsoten palvelusopimuksen yhteissumma. Myös pakolaisista saatavien sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyvien korvausten tuloarviot sisältyvät samaan kohtaan.

Pakolaisten asumisen kustannukset, niihin saatavat korvaukset sekä kotoutumisen tuen palvelut sisältyvät kohtaan toimiala: konsernipalvelut, toimielin: kaupunginhallitus (sivut 32-39). Ko. palvelut kuuluvat konsernipalvelujen palveluun hyvinvointi ja elinvoima, palveluyksikkö hyvinvointi ja kustannuspaikka kotoutumisen tuki.

Pakolaisten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen liittyvät kustannukset sisältyvät toimialalle kasvatus ja opetus, toimielin kasvatus- ja opetuslautakunta. Kyseisiä eriä ei ole budjetoitu erikseen, vaan ne sisältyvät toimielimen valtuuston nähden sitoviin summiin.

Kokonaisuudessaan pakolaisista aiheutuvia kuluja muodostuu sosiaali- ja terveystalouksista, varhaiskasvatuksesta ja opetuksesta sekä tulkki-kustannuksista, asumisesta ja kotoutumisen tuesta. Valtionkorvauksia saadaan laskennallisena korvauksena, sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskorvaukset todellisten kustannusten, toimeentulotuki todellisten kustannusten mukaan 3 vuoden ajan, tulkkauksen todellisten kustannusten mukaan, ilman huoltajaa tulleet todellisten kustannusten mukaan + jälkihoito sekä alkukartoitus. Lisäksi korvauksia saadaan Sylvia-hankkeesta. Kunnan valtionosuuksiin vaikuttavia tekijöitä ovat vieraskielisyyskerroin, opetuksen järjestäjän kotikuntakorvaus esi- ja perusopetus 6-15 vuotiaista, jos ei ole kotikuntaa Suomessa sekä koulutustausta- ja työttömyyskertoimet.

Vuoden 2020 talousarvioon on otettu kotouttamisesta aiheutuneet kustannukset. Valittaja toteaa, että kustannukset eivät löydy selkeästi. Talousarviossa asiat esitetään kokonaisuuksina ja yleisellä tasolla, joten

siitä ei ilmene kaikkia asioita yksityiskohtaisesti. Kuitenkin jatkossa Kouvolan kaupungin talousyksikkö pyrkii selkeyttämään kotouttamiseen varattujen määrärahojen esittämistä talousarvioasiakirjassa.

Kaupunginhallitus katsoo, että valittajan vaatimukset kohdassa 2 tulee hylätä perusteettomina.

Jari Käen muu vaatimus ja pyyntö

Lisäksi valittaja vaatii, että kaupungin Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (myöhemmin ELY-keskus) kanssa mahdollisesti päivittämä sopimus tai uusi sopimus on kumottava laittomana. Kuntalain mukaan päätös voidaan laittaa täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi. Kouvolan kaupunki ei aio laittaa kaupunginjohtajan 8.4.2020 tekemää päätöstä täytäntöön eikä aio uusia voimassaolevaa sopimusta. Kouvolan kaupungin ja ELY-keskuksen välisessä palaverissa 17.6.2020 on sovittu, että Kouvolan kaupunki ei vastaanota uusia kiintiöpakolaisia vuoden 2020 aikana ja vuoden 2021 osalta tilannetta arvioidaan uudelleen. Kouvolan kaupungin ja ELY-keskuksen välinen sopimuksen täytäntöönpano odottaa Itä-Suomen hallinto-oikeuden lainvoimaista päätöstä liittyen Jari Käen oikaisuvaatimukseen.

Valittaja pyytää hallinto-oikeutta arvioimaan, täyttääkö Kaikkien Kouvola 2019-2022, Monikulttuurisuustyön kehittämissuunnitelma, lain kotouttamisen edistämisestä 32-33 §:t. Kaupunginhallitus pyytää, että hallinto-oikeus jättää pyynnön tutkimatta, koska määräaika valittaa valtuuston vuonna 2019 tekemästä päätöksestä koskien kotouttamissuunnitelmaa on päättynyt.

Muuta

Itä-Suomen hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitukselta selvitystä valituksessa viitatusta kotouttamissuunnitelmasta. Kouvolan kaupunginvaltuusto on 18.3.2019 § 22 hyväksynyt Kaikkien Kouvola 2019-2022, Monikulttuurisuustyön kehittämissuunnitelma. Lausuntoon liitetään kaupunginvaltuuston päätös ja hyväksyty talousarvio 2020.

Lisäksi hallinto-oikeus pyytää esittämään luettelon hallinto-oikeudelle annettavista asiakirjoista, jotka ovat: hallinto-oikeuden lausuntopyyntö, Kouvolan kaupungin hallintosääntö, kaupunginhallituksen päätös 23.3.2020 § 100, kaupunginjohtajan päätöksen 8.4.2020 § 7 liitteet 1 ja 2, kaupunginvaltuuston päätös 18.3.2019 § 22 liitteineen (sisältää kotouttamissuunnitelman) ja valtuuston päätös 9.12.2019 § 137 ja liite talousarvio 2020.”

Lisätietoja: hyvinvointijohtaja Arja Kumpu, arja.kumpu(at)kouvola.fi, puh. 0206157429, talousjohtaja Hellevi Kunnas, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi, puh. 0206155054, kaupunginlakimies Päivi Sandås, paivi.sandas(at)kouvola.fi, puh. 0206158212.

Apulaiskaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää antaa Itä-Suomen hallinto-oikeudelle ehdotetun lausunnon.

Kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 1.9.2020 lukien.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Jäsen Jari Käki poistui kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ajaksi (osallisuusjäävi).

Liitteet

Liite[6]

Jari Käen kunnallisvalitus liitteineen

Muutoksenhakuohje/oikaisuvaatimus koskee pykäläiä: § 229, § 230, § 231, § 232, § 233, § 234, § 235, § 238

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §.